

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Евгения Симеонова

Катедра “Пиано”, Теоретико – композиторски и диригентски факултет в
Национална музикална академия “Проф. Панчо Владигеров” – София

относно

конкурс за академичната длъжност **„професор”** в професионално направление 8.3. – Музикално и танцово изкуство, специалност „Клавирен съпровод“, Катедра „Камерна музика и съпровод“, ИФ на НМА „Проф.Панчо Владигеров“, обявен в Държавен вестник (бр. 101/27.12.2019 г.)

с единствен кандидат **доц. д-р Даниела Петрова Дикова**

Доц. д-р Даниела Дикова отговаря напълно на условията за покриване на националните минимални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“, което е констатирано на първото заседание на научното жури.

Тя ги надхвърля с голяма по обем, мащаб и зрялост художествено-творческа дейност и крупни проекти с национален и международен резонанс. Всички етапи на конкурса са преминали коректно при спазване на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му.

Д. Дикова е музикант с отлична академична подготовка и с възходящо творческо развитие. В нейната биография прави силно впечатление целенасоченото организиране на цялостната ѝ дейност като партниращ пианист и камерен изпълнител, с което тя заема своето достойно място в концертния живот на страната и извън нея. Мисля, че професионализъм, инвенция, самоусъвършенстване, изключителна енергия, упорство, размах и дълбочина на търсенията са в основата на всички нейни концептуални творчески замисли.

Основен акцент на дейността ѝ е като член на клавирно трио „Арденца“, което след дългогодишно партньорство с американския виолончелист Джефри Дийн, тя основава през 2004 г. заедно с цигуларката Галина Койчева. В последните години /с челиста Константин Евтимов/, формацията осъществява ярки концертни програми като „*Magic Romantic - концерти с руска, френска и австрийска музика; цикъл концерти по картини в Националната галерия – София; концерти "Из репертоара на Академично трио на Д. Ненов"*; многобройни световни премиерни изпълнения на българска музика и богата звукозаписна дейност“. *„Даниела Дикова, възпитаничка на школата на проф. Лили Атанасова, прекрасно владее изкуството да се слива с ансамбловата тъкан, да бъде водеща или пълноправен участник в нея, да играе и важна „поддържаща“ роля, в която подкрепя, дискретно подсказва на водещия инструмент характера на звука, фразирането, динамиката.“* *Наталия Илиева*

Периодът 2019-2020 г. е интензивен с участие в Първия музикален фестивал за бразилска музика в България, с първи изпълнения на клавирни триа от Вила Лобос, Брага и Гнятали; клавирни триа от английските композитори Х. Литолф и Ф. Бридж в рамките на цикъла концерти "Дипломация и музика" на Софийска филхармония - премиерни за България; премиера на транскрипцията за клавирно трио на Артин Потурлян на Хоро и Пайдушко от "Тракийски танци" на Петко Стайнов, поръчани от Д. Дикова; изпълнение на Тройния концерт на Бетовен със Симфониета – Враца, с диригент Константин Илиевски.

В справката доц. д-р Дикова предлага широкоспектърна дейност, обхващаща периода 2015 – 2020 г. (след присъждане на академичната длъжност „доцент“).

Към ХУДОЖЕСТВЕНОТВОРЧЕСКА И НАУЧНА ДЕЙНОСТ - ГРУПА "В", т. 5 - като хабилитационен труд доц. д-р Д. Дикова представя:

1. Концерт с трио Арденца - Бетовен - клавирни триа оп.1 No1; No3, Студио I - БНР, 5.11.2018 г.
2. Камерен концерт - Стоимен Пеев - цигулка - Шуман, Изай, Франк, Голяма зала на НМА, 23.11.2018 г.
3. Вокален концерт - Композиции за глас и пиано от Белини, Централен Военен клуб, 30.10.2018 г.

Представените концерти са от 2018 г. и в посочения период се наблюдава активността на доц. д-р Даниела Дикова в кратък период от време да се изяви многопосочно – в трио, дуо и като партниращ пианист. Определено те представят кандидата и като пианист с широки жанрови интереси, с осъществени произведения от различни стилове и епохи, както и познаване на основния цигулков репертоар.

Емблематични за инструментално майсторство са клавирните триа на Бетовен, който в този жанр излиза извън рамките на своите предшественици Хайдн и Моцарт. Широко разгърнатата концепция на жанра, със симфоничното мислене и звучност, оркестрови похвати в различните инструменти, са примери за нови естетски измерения в музиката. На клавирните триа оп.1 No1 и No3 е осъществен запис в студио Fame's - Скопие, 2018 г.

Нестандартното в третия концерт */група В, т. 3/* е, че тримата изпълнители са лауреати на създадения от Д. Дикова конкурс за певци-непрофесионалисти „Vivavoce 2018“. Този конкурс е оригинална обогатяваща идея - надстройка на вече утвърдения международен конкурс за непрофесионални пианисти

„Vivariano“ /първи по рода си на Балканите/. От 2010 г. тя е артистичен директор и моторът на случващите се събития - *принос* в културния живот, с идеята да се обхванат всички възрастови категории, обичащи класическата музика /в частност пиано и клавирно дуо/.

Към група „Г“, Показател 13 – Водеца или самостоятелна творческа изява в областта на изкуствата, която не е основен хабилитационен труд, доц.-д-р Даниела Дикова представя интригуващи програми и *премиерни* изпълнения:

1. Концерт с трио Арденца, 2016 - Камерна зала "България - от цикъла Magic Romantic с австрийска музика: Шуберт op. 100; У. Рабл - клавирен квинтет с участието на Михаил Живков - кларинет - *премиера за България*

2. Kosova Kamerfest, 2019 - "Vision of Tchaikovsky competition Laureate" с Денис Шаповалов - виолончело - Бокерини, Менделсон, Мартину, Чайковски, Брамс, Рахманинов, Дебюси, Шостакович

/Наричан „блестящ талант“от Мстислав Ростропович, Д. Шаповалов е лауреат и носител на I награда от конкурса „Чайковски“ през 1998 г./

3. Концерт с трио Арденца, 2016 - Новогодишен музикален фестивал - Гобер, Ибер, Сен-Санс, Г. Арнаудов - *световна премиера*

4. Концерт с трио Арденца, 2017 - Студио I на БНР Проект "Музика в старата къща" - 80 г. клавирно трио в България - "По стъпките на Академично трио" – Клавирни триа от Брух - *премиерно* изпълнение за България, Рахманинов, Г. Златев - Черкин

Показател 14:

1. Участие в концерт, 2016 – Нейпълс – Флорида, САЩ:

Владигеров, Черкин, Де Файя, Брамс, Дебюси, Гершуин

Концертите са изпълнени през периода 2016 - 2019 г., някои от тях са рецензирани в специализирани издания за музика. Осъществени са премиери

/българска и световна/ с цялата отговорност на първото изпълнение, които са с приносен характер. /“От класическия сектор на фестивала най-стилният и изпипан концерт бе на трио „Арденца”- Екатерина Дочева/.

Специално бих искала да подчертая и предизвикателството пред изпълнителите на „Каталог за устройства, ветрове и усещания от Георги Арнаудов“ - творба с която авторът притежава „изкуството да приковава вниманието още с първия звук, без ни най-малък компромис с личните творчески принципи.....“. (Екатерина Дочева)

Оригинална и амбициозна е идеята на трио „Арденца“ да върви „По стъпките на Академично трио на Димитър Ненов“, защото Академичното трио в състав Христо Обрешков - цигулка /по-късно Петър Христосков/, Димитър Ненов - пиано и Константин Попов - виолончело са емблематичен камерен състав с изключителна концертна активност през първата половина на 20 век /1937-1947/.

*ГРУПА „Е“
Показател 24*

1. Ръководство на проект: "Vivariano 2018" - 31.03-1.04.2018 г.
Международен клавирен конкурс - 80 г. Антон Диков – зала "България"
2. Ръководство на проект: "Ethno Rila" 2017 - 2-10.09.2017 г.
Международен етнофестивал - гр. Рила
3. Ръководство на проект: "Vivariano 2017" - 21-23.04.2017 г.

Показател 28

1. Ръководител на майсторски клас по камерна музика и акомпанятор на струнни инструменти в рамките на Jersey Masterclasses 2019

Определено мога да кажа, че тази група с мащабни проекти е изключително силна като културно присъствие и артефакт. Те имат *приносен* характер за обогатяване на културния живот в страната - представят кандидата, освен като изявен музикант и като великолепен организатор. Те са получили обществено признание, изразено в отличия и награди /наградата "Златно Перо" на Класик ФМ Радио и Община София, наградата на СБМТД "Златна лира", 2017 г. за високи постижения в акомпаняторското изкуство и други/.

В група „Д“, показател 19. Рецензии за реализирани авторски продукти или творчески изяви в специализирани издания в областта на изкуствата доц. Даниела Дикова представя изискваните 8 рецензии от уважавани автори.

Приемам напълно ***приносите*** на кандидата, формулирани в 3 направления:

I. Премиерни изпълнения

А. Световни премиери

Б. Премиери за България

II. Тематични концерти и цикли

III. Звукозаписна дейност

В раздел **I. Премиерни изпълнения** ще направя сумарна представителна извадка на най-интересните прояви /по години/, в допълнение към изброените в текста по-горе. С дейността си да популяризира творби от български автори, доц. д-р Д. Дикова внася своя *принос* в развитието на камерното изпълнителско изкуство, както и да представя непознати на българската публика произведения от западноевропейската музика.

/пример за рядко звучаща творба в България е Франсис Пуленк - "Дамата от Монте Карло" /по Жан Кокто/ - в рамките на Първи фестивал на камерната опера с Юлия Миланова – сопран, по случай 120 години от рождението на Франсис Пуленк, 2019 г./

- "Нова българска музика" - СБК - премиерно изпълнение на клавирно трио от Атанас Атанасов, 2017 г.

- Концерт " Северно сияние" с Николай Николов - виола; Софийски музикални седмици, 2018 г. - в програмата: Мединч, Глазунов, Чайковски, Калеейс, Керки, Вийтолс, Глинка, Шchedрин - 4 премиери за България и 1 световна премиера

- "Нова българска музика" - СБК - премиерно изпълнение на клавирно трио от Йордан Гошев, 2018

- Концерт на трио Арденца - откриване на Първи фестивал на бразилската музика - клавирни триа от Вила Лобос, Франсиско Брага и Радамес Гнятали –премиери София, Бургас, 2019 г.

- "Нова българска музика" - СБК - премиерно изпълнение на две песни от Ценко Минкин - "Дарове" с Павлина Антонова - мецосопран и "Елегия" с Пламен Бейков, 2019 г.

- Концерт на трио Арденца на музикален празник "Петко Стайнов - Казанлък 2019" - премиерно изпълнение на Пайдушко и Хоро из "Тракийски танци" от Петко Стайнов - транскрипция на Артин Потурлян за клавирно трио, по идея на Д. Дикова

- Концерт на трио Арденца в цикъла на Софийска Филхармония "Дипломация и музика" - Музиката на Великобритания, 2019 г. - клавирни триа от Хенри Литолф и Франк Бридж - премиери

В раздел **II. ТЕМАТИЧНИ КОНЦЕРТИ И ЦИКЛИ**, освен цикъл Magic Romantic /с руска, френска, австрийска музика/, "Споделени пространства", "Пресечни

точки в камерната музика", "Славянски танци и романси", ще открия камерното партньорство на Д. Дикова в авторския концерт на Георги Арнаудов на СМС - 21 юни 2017 - Студио 1 на БНР - трио Арденца, Мила Михова - сопран, Филип Филипов - цигулка и Стефания Янкова – виола. В програмата - "Шепот насаме" - три поеми за сопран, цигулка и пиано по текстове на Пею Яворов (*световна премиера*), "Каталог на устройства, ветрове и усещания" - клавирно трио, "Три тихи песни" за сопран, виолончело и пиано по текстове на Иля Брен и "Вратите на съня" - три тихи и приглушени поеми за струнен квартет и пиано (*световна премиера*).

В раздел **III. ЗВУКОЗАПИСНА ДЕЙНОСТ /студийни записи/** ще подчертая основно тези с *приносен* характер за българската музика:

- Георги Арнаудов - Концерт *Varocus ex Machina* за пиано, хамерклавир и чембало с оркестъра на БНР - дир. Г. Димитров, В. Илисавский - чембало и Галина Драганова - хамерклавир, 2015 г.

- Крум Табаков – Детски рисунки /за пиано/, 2019 г.

- Крум Табаков – Детски рисунки за пиано, аранжимент за флейта и пиано на Румен Бальозов, 2019 г.

През 2014 г. д-р Даниела Дикова издава първия си компакт-диск "Нани-нани" с приспивни песни от български композитори за соло пиано, а през 2016 г. - "Ангелски сънища" - интернационална колекция от класически миниатюри в стил приспивна песен с цигуларката Даниела Щерева, живееща в САЩ, където се разпространява и дискът. /През януари 2020 г. те изнасят концерти в САЩ, по случай годишнините на Владигеров и Мартину/.

В разглеждания период между 2015-2020 г. /след доцентура и до конкурса за професор по клавирен съпровод/, специално подчертавам изключителната активност на доц. д-р Д. Дикова в:

а/ майсторски класове: От 2018 г. работи ежегодно като акомпаниятор и професор по камерна музика на клавирни камерни състави в "Jersey master classes", остров Джърси - Англия; Семинар, майсторски клас и концерт с българска клавирна музика на тема "Ранното ансамблово музициране в помощ на развитието на индивидуалните изпълнителски качества" по европейската програма Еразъм в Адана, 2016 г.; Майсторски клас по клавирен съпровод в Музикалната академия на Любляна /Еразъм/, 2017 г.;

б/ член на национални и международни журита: "Езерски бисери" - Струга (Македония), "Горячее сердце" - Москва (Русия), "Охридски бисери", "Върбан Върбанов" и "MAGIC" - Бургас, "Пьотър Гачи"- Шкодра (Албания), "Музички натпревар" - Прищина (Косово).

в/ участие на престижни форуми като акомпаниятор: "Белведере" - Виена, "Чайковски" - Москва, "А. Попа" - Румъния, "Рай Уно" - Италия, "П. Владигеров" – Шумен, "Д. Петков"- Пловдив, "Млади музикални дарования"- София, "Недялка Симеонова" - Хасково, "Млади виртуози" – София, майсторски клас на Дора Шварцберг, Концерти с Красимир Джамбазов в Португалия, Испания и България, 2015 г., Участие като акомпаниятор на цигулки, виоли и флейти в майсторски клас Созопол, 2018 г. в класовете на А. Сороков, Т. Късметска, Л. Сороков, В. Клос; Акомпаниятор на VocalARTdenza - майсторски клас на вокален педагог Росица Вълканова, 2019 г..

г/ педагогическа и образователна дейност:

Работна среща по покана на музикалния департамент на Гьотеборгската Консерватория на тема Етно фестивалите в Европа и музикалното обучение по световна музика, 2016 г.; Организация на първата в България лятна ART работилница – Герман, 2016 г. - летни занимания с деца, съвместно с В. Илисавский; Квалификационен курс за учителите от МО "Корепетиция и

съпровод"- лекция и практическа дейност, 2017 г.; Подготовка и участие на студента Симеон Симеонов в концерт със солисти (сопран и виола) във Виена, 2018 г.; Студентите от класа по съпровод на доц. Дикова с награди от "Първи академичен конкурс - камерно дуо - пеене и пиано", 2018 г.: С. Симеонов - първа награда и Елвис Василев - трета награда; Концерт с камерните творби на В. Белини с класа по съпровод - НМА, 2019 г..

Бих искала да обърна внимание на интересен и професионално любопитен факт от дейността на доц. д-р Дикова – редактира 4 нотни издания с клавирни пиеси от български композитори /събрани и/или поръчани от нея/, издадени от фондация Арденца – „Vivapiano collection“ - volume 1,2,3 и 4. В петото издание тя реализира идеята си за написване на нови клавирни пиеси от съвременни изявени композитори върху теми от "Тракийски танци" на Петко Стайнов.

Заключение:

Всичко казано в настоящата рецензия, разнообразната и впечатляваща по обем художествено-творческа дейност с приносен характер има всички необходими качества да бъде зачетена като хабилитационен труд в настоящия конкурс, по смисъла на ППЗРАСРБ. Дългогодишните ми лични впечатления, в които съм свидетел на нейното динамично професионално израстване, ми дават основание да изразя своята положителна подкрепа за **доц. д-р Даниела Петрова Дикова.**

Предлагам убедено на уважаемите членове на научното жури тя да бъде избрана за академичната длъжност **„професор по клавирен съпровод“** към катедра „Камерна музика и съпровод“ при ИФ на НМА „Проф. Панчо

Владигеров“ в професионално направление 8.3 Музикално и танцово
изкуство.

София

25. 03. 2020 г.

Подпис:

проф. д-р Евгения Симеонова